

**Anmälan mot Skärholmens stadsdelsnämnd i Stockholms kommun;
fråga om en ersättare i nämnden fattat s.k. ordförandebeslut enligt lagen
(1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen
(1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, utan att vara
behörig**

Anmälan

AA har i en anmälan, inkommen till JO den 12 april 2011, påkallat JO:s granskning av det förhållandet att ordföranden vid den sociala delegationen vid stadsdelsnämnden, BB, fattat s.k. ordförandebeslut enligt LVU och LVM trots att han inte var ledamot i nämnden.

Utredning

Inledningsvis inhämtade JO vissa handlingar från nämnden.

Härefter anmodade JO stadsdelsdirektören vid Skärholmens stadsdelsförvaltning att inkomma med upplysningar om huruvida BB efter den 1 januari 2011 har fattat beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § andra stycket LVU eller 13 § andra stycket LVM samt om placering av unga med stöd av 11 § tredje stycket LVU.

I ett remissvar anförde stadsdelsdirektören CC följande.

Ordförande i sociala delegationen, BB, har under perioden 2011-01-25–2011-02-16 fattat fyra beslut om flytt enligt 11 § 1 st. LVU.

Dessa beslut fattades på nytt av vice ordföranden DD 2011-02-23 och anmäldes samma dag vid delegationens sammanträde.

BB utsågs av Kommunfullmäktige 2011-05-09 till ledamot i Skärholmens stadsdelsnämnd.

Skärholmens stadsdelsnämnd fattade beslut 2011-05-19 om vilka som har delegation att fatta ordförandebeslut.

AA bereddes tillfälle att kommentera stadsdelsdirektörens svar.

Bedömning

Med stöd av 6 § första stycket LVU får en socialnämnd besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas, om det är sannolikt att den unge behöver

beredas vård med stöd av LVU, och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras. I 13 § LVM finns en liknande bestämmelse om möjlighet att omhänderta en person som missbrukar bl.a. alkohol och narkotika. Enligt 11 § första stycket LVU bestämmer socialnämnden hur vården av den unge ska ordnas och var han eller hon ska vistas under vårdtiden.

Enligt 6 kap. 33 § kommunallagen (1991:900), KL, får en kommunal nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Från denna möjlighet att delegera beslutanderätten finns i 6 kap. 34 § KL vissa undantag. Nämnden får enligt den bestämmelsen inte delegera beslutanderätt bl.a. i vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter (5 p.). En sådan särskild föreskrift är bestämmelsen i 10 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453), av vilken framgår att socialnämnden kan delegera bl.a. rätten att fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU respektive 13 § LVM samt placering enligt 11 § LVU endast till en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden.

Det ligger i sakens natur att behovet av ett omhändertagande kan vara brådskande och att det inte alltid är möjligt att avvakta att nämnden eller ett utskott inom nämnden sammankallas för att fatta ett omhändertagandebeslut. Därför får ordföranden, enligt 6 § andra stycket LVU respektive 13 § andra stycket LVM, fatta beslut om omedelbart omhändertagande när nämndens beslut inte kan avvaktas. Detta gäller, enligt 11 § tredje stycket LVU, även beslut om placering av unga. Nämnden har också möjlighet att förordna någon annan ledamot att besluta om omhändertagande och placering i sådana fall. Med ledamot avses endast den som är ledamot i nämnden men inte den som är ersättare.

BB är ordförande i sociala delegationen som är ett utskott inom Skärholmens stadsdelsnämnd. Han var ersättare i stadsdelsnämnden under tiden från den 1 januari till den 9 maj 2011 då han av kommunfullmäktige valdes till ledamot. Det framgår inte huruvida stadsdelsnämnden hade förordnat att han under sin tid som ersättare skulle ha rätt att fatta s.k. ordförandebeslut om bl.a. omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU eller placering med stöd av 11 § LVU. Oavsett hur det förhåller sig med den saken skulle nämnden inte ha kunnat ge honom ett sådant förordnande eftersom han inte var ledamot i nämnden utan endast ersättare. Under den tid som BB var ersättare fattade han fyra beslut om placering av unga som vårdades med stöd av LVU. Det är givetvis djupt otillfredsställande att så har skett. Jag har inte anledning att anta annat än att det varit fråga om ett rent förbiseende. När misstaget uppmärksammades fattades nya beslut, av en behörig beslutsfattare. BB är numera ledamot av nämnden med särskilt förordnande att fatta ordförandebeslut. Jag anser mig därför kunna lämna saken med en kritik som ligger i det anförda.

Avslutningsvis vill jag, till undvikande av framtida misstag, påpeka att när nämnden ger en ledamot ett förordnande att fatta beslut om bl.a. omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § andra stycket LVU ska ledamotens namn anges i förordnandet. Det är i princip inte tillräckligt att nämnden knyter förordnandet till en viss befattning, t.ex. ordföranden i sociala delegationen (se bl.a. JO:s ämbetsberättelse 2008/09 s. 317).

Ärendet avslutas.